

Ultimátum az erdészektől

Azt mondják ezek csak a minimális elvárások

Budapest Az erdőgazdák lefújták szombatra tervezett demonstrációjukat, ám keddre forgalomlassító akciót szerveznek, ha addig az agrártárca nem kínál megoldást gondjaikra.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium erdészeti főosztályvezetője, *Barátossy Gábor* fogadta a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (Megosz) képviselőit, akikkel áttekintették az ága-

zat helyzetét – tudtuk meg *Luzsi Józseftől*. Az érdekvédelmi szervezet elnöke elmondta, az ország gazdasági állapotát figyelembe véve megfogalmazták minimális elvárásaikat, amelyek lényegében az erdőgazdálkodás helyzetének ellehetetlenülését hivatottak megakadályozni. Ezért azt követelik, hogy a befejezett erdősítések 5 ezer forintos hektáronkénti támogatását emeljék meg a tavalyi 28 ezer forintos szintre, a már

megkezdett mintegy kétezer hektárnyi erdőtelepítésekhez biztosítsák a korábbi normatív szubvenciót, a támogatások után maradjon az áfa-visszaigénylés lehetősége, valamint kötelezettségvállalást kérnek arra, hogy 2005-től a folyamatban lévő erdősítéseket reálértéken fogják támogatni.

Az elnök hangsúlyozta, ha a legalapvetőbb követeléseikre nem születik hétfőn megállapodás, kedden szerte az országban, 30-40 bejelentett helyszínen felpályás útlezárással tiltakoznak az erdészek.

Laczi Zoltán
(24. óra)

Mi és hogyan történt?

Az utóbbi tíz évben gyakran és sok helyen hangoztatták hiteles politikusok, szakemberek, hogy erdőt kell telepíteni. Ezért több százezer hektár földet kívánnak kivonni egy évtized leforgása alatt a mezőgazdasági művelés alól erdősítés céljából. Ennek szellemében került kidolgozása tavaly a nemzeti fejlesztési terv részeként a nemzeti erdőstratégiai program is. Emellett minden EU-s fórumon folyamatosan hangsúlyozzák: a mezőgazdaság strukturális átalakításának egyik legfontosabb eleme lesz az erdőtelepítési program folytatása, melyet természetesen az Európai Unió is támogat.

Kétségtelen, hogy ez a tény sok erdőtelepítőt, -tulajdonost, erdészt reményteljes várakozással töltött el. Mindentől függetlenül az erdőtelepítés 2003 utolsó hónapjaiban is az elmúlt több mint tíz esztendő gyakorlatának megfelelően zajlott. Vagyis őszre a telepítők már elvégezték a legszükségesebb munkálatokat, és még a tél beállta előtt a csemeték 60 %-a a földbe került.

Mert a csemete már csak ilyen, ak-

kor kell elültetni, amikor itt van az ideje, nem várhat papírra, pecsétre hónapokig. Természetesen az erdőtelepítéshez szükséges adminisztrációs munkákat is (terv, pályázat) mindenki leadta az illetékes erdőfelügyelőségen. Ezen dokumentumok mindkét fél általi aláírása köztudottan mindig csak a következő év első negyedévében történik.

A jövő fái tehát már javában a gondosan előkészített talajban kapaszkodtak, amikor jöttek a költségvetés sarokszámai, melyek azt mutatták, hogy nemzeti forrásból 2003 őszén, illetőleg 2004 tavaszán az erdőtelepítést nem tudják támogatni, az EU-s társfinanszírozás pedig még nem ért ide. Erre senki sem számított, hisz az előző években – bármilyen szűkösek is voltak a költségvetés forrásai – minden erdőgazdálkodó, -telepítő számolhatott azzal, hogy az egységárat legalább inflációkövető szinten megemelik. Minden hitetlenkedés ellenére úgy tűnt az idén az erdészeti ágazat nem kapja meg a minimálisan szükséges forrásokat sem. Bár van szép programja és stratégiája, csak a mellé-

rendelt pénzüsszegek hiányoznak. Például új erdők telepítésére csak 300 millió forintot – a tavalyi összeg tíz (!) százalékát – lehetett volna fordítani, holott az ezredforduló óta évi 13 ezer hektárral nő országos szinten az erdőtelepítési terület, melynek következtében jelenleg 43 ezer hektár folyamatban lévő erdőtelepítéssel rendelkezik az ország. Ha az eredeti tervek válnak valóra, akkor 2004-ben 1 milliárd forint értékű csemetével nem tudott volna mit kezdeni az ágazat.

Ha a költségvetés erdészeti ágazatra vonatkozó számadatai úgy maradtak volna, ahogy tervezik, akkor nagyon sok csemetermesztő, vállalkozó tönkremegy. Aki pedig egyszer belebukik egy vállalkozásba, azt nehéz rávenni ugyanannak a tevékenységnek az újraindítására. Pedig mára kialakult az erdőtelepítés komplex háttere: vállalkozók, akik telepítenek, erdészek, akik a szakmai irányítást végzik, csemetermesztők, akik a szaporítóanyagot termelik. Utóbbiak mindenféle támogatás nélkül, önfoglalkoztásként találták meg munkájukat, megélhetésüket, főleg vidéken, ahol a

munkahely köztudottan kevés. Persze mindez nem találomra, még csak nem is holmi önszerveződés útján jött létre. Az elmúlt években ugyanis azok a földtulajdonosok, akik erdőtelepítésre szánták magukat, azon szabályozók és ösztönzők hatására tették, melyek az aktuális kormány és az Európai Unió elképzeléseinek megfelelően az erdőtelepítés felfutását fontosnak találták.

S most mindez veszni látszott. Az erdőtelepítők, magánerdészek, csemetetermesztők úgy vélték a döntéshozók talán nem mérlegeltek kellő körültekintéssel, nem vették figyelembe, hogy az erdőtelepítés, az erdőgazdálkodás nem egyéves tevékenység. Ezért fogalmazták meg a 2004. évi agrártámogatásokkal kapcsolatosan előbb az aggodalmaikat, majd – miután többszöri jelzésükre sem kaptak választ – az elégedetlenségüket.

Az első észrevételt még tavaly novemberben tettük. Ekkor tárgyalta ugyanis a FÖVÉT az EU közös forrása-ihoz kapcsolódó nemzeti kiegészítő támogatások, valamint a nemzeti hatáskörben nyújtott támogatások igénybevételeinek általános feltételeiről szóló kormány előterjesztés tervezetét, melyben az erdészeti támogatások közé bekerült a nem mezőgazdasági területen végzett erdőtelepítés támogatása cím is, miközben ennek forrása az ehhez illeszkedő soros előterjesztés mellékletében nem volt fellelhető. Az ülésen a MEGOSZ ezt jelezte, s ezzel kapcsolatban még megállapodás is jött létre.

2003. december 15-én, mikor még az agrártámogatások tervezete sem volt ismert, csak a költségvetés különböző célokra elkülönített összegeinek nagyságáról volt információnk, ugyancsak a MEGOSZ nevében felhívtuk az agrártárca illetékes szakembereinek figyelmét, hogy az erdőtelepítésre elkülönített minimális összeg semmire sem lesz elég.

2004. február 6-án, pénteken délután kapta meg a MEGOSZ a 2004. évi agrártámogatások rendeltervezetét, melynek véleményezését február 9-én délelőtt kellett visszajuttatni. A MEGOSZ négy oldalon írta le észrevételeit az erdőfenntartással és erdőtelepítéssel kapcsolatos támogatások – a gazdálkodók szempontjából vélt – hiányosságairól.

Továbbiakban február végéig még jó pár levélben megkerestük az FVM

vezetését, melyekben folyamatosan ismételtük, hogy az erdőtelepítés az átmeneti időszakban teljesen ellehetetlenül, s ugyanakkor kértük, oldják meg, hogy ez a helyzet ne fordulhasson elő.

Mivel választ nem kaptunk, a gazdatüntetésekkel egyidejűleg, illetve a gazdamegállapodás után az erdőtelepítők és magánerdészek az ország legnagyobb részben érintett megyéjében Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében demonstrációt tartottak *Asztalos István* helyi integrátor vezetésével Vásárosnamény határában.

Ezt követően a MEGOSZ is országos demonstrációt hirdetett március 6-ára szombatra. S hogy miért éppen a magánerdő-gazdálkodók és tulajdonosok? Mert földje csak a magántulajdonosnak van. Az erdőtelepítéshez pedig elsősorban sok hely kell.

Mivel időközben megkezdődtek a tárgyalások a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériummal, a tervezett tiltakozó akciót március 9-ére, keddre halasztottuk, bízva a megállapodás sikerességében és abban, hogy nem kell az elégedetlenségünket ilyen módon kifejezni.

Hangsúlyozni szeretnénk: mindenki bízott a békés megegyezésben. Egyrészt azért, mert az erdész nem kifejezetten békétlenkedő típus, másrészt az előzetes jelekből úgy véltük, az FVM is megfelelő hozzáállást tanúsít a megfelelő megoldás mielőbbi megtalálása érdekében. Éjszakába nyúló tárgyalások eredményeként március 8-án a késő esti órákban sikerült a megállapodást megkötünk, mellyel egyidejűleg az ország minden pontján a másnapi demonstráció elhagyására kértük a gazdálkodókat, az erdészeket, a magánerdészeket.

Ugyanis sikerült elérni, hogy:

1. A 2004. évi nemzeti agrártámogatásokról szóló rendeletben szereplő befejezett erdősítések ápolásának normatív támogatása nyár fajok esetében 25 ezer Ft/ha legyen, illetve azok tisztítása 15 ezer Ft/ha-ra változzon.

2. A nemzeti és az uniós finanszírozás közötti átállás időszakában – aki erdőtelepítési tervet adott be 2004. 01.01-ig, és azt legkésőbb 2004. tavaszán megvalósítja – a műszaki átvételek során megállapított eredmény alapján az érvényben lévő normatív támogatások alapján kifizetést nyerjen. A 2004. évi őszi telepítések már

uniós társfinanszírozásban való-sulnak meg.

3. A közcélú erdőfelújítások támogatásának áfája visszaigényelhető, az agrártermelők 2004. február 25-i megállapodása alapján. A beruházásként megkezdett erdőtelepítések áfája szintén ugyanebbe a kategóriába esik.

4. Az összes folyamatban lévő erdőtelepítés befejezéséig a tárca legalább változatlan mértékben támogatást nyújt, melyet a felek évente egyeztetnek.

Ezek a pontok elegendőek ahhoz, hogy az erdőtelepítők, az ehhez kapcsolódó magánerdő-gazdálkodók 2004. évi gazdálkodása ne lehetetlenüljön el.

Jó volt érezni, hogy az egész ország területén napokon-éjszakákon keresztül a MEGOSZ tagjai és szimpatizánsai aktívan bekapcsolódtak a szervezésbe. Nagyon sok hasznos, a megegyezést szolgáló javaslatot kaptunk tőlük. Könnyű volt tárgyalni úgy, hogy közben ezeket tudtunk magunk mögött. De a legkülönlegesebb pillanatok azok voltak, amikor valamennyien megkönnyebbültünk a békés megoldás láttán. Ugyanis a legidősebb erdész sem emlékszik arra, hogy az erdészek valamikor is tüntettek volna. Lehetett ez azért is, mert az erdő a mindenkori hatalomhoz – monumentalitásánál fogva – mindig is közel állt. Reméljük, nincs ez másként most sem, és a jövőben sem változik.

Köszönjük mindazoknak, akik egy-séges fellépésükkel segítettek az el-nökséget a közös célok elérésében. Azoknak, akik – időt, pénzt, fáradságot nem kímélve – bármilyen szervező tevékenységet végeztek, s azoknak is, akik csak érzelmileg értettek egyet. Köszönünk minden telefonhívást, e-mailt, sms-t, faxot, emberi gesztust. Köszönjük a közvélemény támogatását. Köszönjük, hogy megértik: az erdőket érintő döntések nemcsak a szűk szakma ügye, hanem mindenkié, hisz az erdő is közkinccs.

Ígérjük, nagyon odafigyelünk, hogy ebben az átmeneti időszakban se következessen be törés a magánerdő-gazdálkodás és az erdőtelepítés eddigi felfutásában.

Ezért a MEGOSZ a továbbiakban is minden tőle telhetőt és elvárható-t megtesz.

a MEGOSZ elnöksége